

БОР ХЕС

ПОВІДОМЛЕННЯ БРОУДІ

Переклад Галини Грабовської

*Obra editada en el marco del Programa «Sur»
de Apoyo a las
Traducciones del Ministerio de Relaciones Exteriores
y Culto de la República Argentina*

Programa Sur

*Це видання здійснено
в рамках Програми підтримки перекладів «Sur»
Міністерства закордонних справ
та культури Аргентинської Республіки*

Jorge Luis
BORGES

EL INFORME DE BRODIE

Alianza Editorial

Хорхе Луїс
БОРХЕС

ПОВІДОМЛЕННЯ БРОУДІ

*З іспанської переклала
Галина Грабовська*

ЛЬВІВ

УДК 821.134.2
Б-83

Хорхе Луїс Борхес
ПОВІДОМЛЕННЯ БРОУДІ

Новели

З іспанської переклала Галина Грабовська

Jorge Luis Borges

EL INFORME DE BRODIE

El informe de Brodie fue publicado originalmente en 1970.

© María Kodama, 1995

© Alianza Editorial, S.A., Madrid, 1974, 1977, 1979, 1980, 1982, 1987, 1990, 1993, 1994, 1996, 1997, 1998

Хорхе Луїс Борхес (1899 – 1986) — культовий автор інтелектуалів, професор honoris causa провідних університетів світу й провідник Вавилонською бібліотекою й чи не всіма бібліотеками світу. Великий аргентинський письменник створив незвичайне послання — «Повідомлення Броуді». За псевдодокументальністю й алюзіями цього метатексту ховаються загадки історії, глибокі знання про людство, його богів й кумирів, видимі й невидимі світи. Камертоном збірки історій є Біблія, її сюжети й етика, інтерпретована простими словами. А проте: «Істинно кажу вам, Бог лише збирається створити цей світ».

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

EL INFORME DE BRODIE Copyright © 1970,

María Kodama. All rights reserved

© Галина Грабовська, український переклад, 2020

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2020

ISBN 978-617-7654-49-9

Зміст

- 7 Пролог**
- 11 Зайда**
- 17 Негідний**
- 25 Історія Росендо Хуареса**
- 33 Зустріч**
- 41 Хуан Муранья**
- 47 Старша пані**
- 55 Поєдинок**
- 63 Ще один поєдинок**
- 69 Гваякіль**
- 79 Євангеліє від Марка**
- 87 Повідомлення Бруді**

Пролог

Останні повісті Кіплінга були не менш химерними і безвідрадними, ніж твори Кафки або Джеймса, які вони безперечно перевершують; але 1885 року в Лакхорі він узявся за написання серії коротких оповідань у невігядливій манері, які 1890-го збере воєдино. Немало з них — «In the House of Suddhoo», «Beyond the Pale», «The Gate of the Hundred Sorrows» — є лаконічними шедеврами; одного разу мені подумалось, що те, що задумав і здійснив геніальний хлопець, може повторити — і це не буде нескромністю — чоловік на межі старості, який знає своє ремесло. Плодом того міркування став цей том, який оцінюватимуть мої читачі.

Я здійснив спробу — не знаю, наскільки вдалу — ретукції невігядливих оповідань. Не ризикну стверджувати, що вони прості; нема на світі жодної сторінки, жодного слова, які були б такими, позаяк в усіх них — цілий всесвіт, чиею найочевиднішою прикметою є складність. Хочу лише пояснити, що я не є — і ніколи не був — тим, кого раніше називали байкарем або притчеписцем, а тепер ідейним письменником. Я не прагну бути Езопом. Мої оповідання, як і розповіді «Тисячі і однієї ночі», мають на меті розважати і зворушувати, а не переконувати. Такий намір не означає, що я замкнувся, як говорив Соломон, у вежі зі слонової кістки. Мої політичні переконання добре відомі; я записався до Консервативної партії, це — різновид скептицизм-

му, і ніхто не називав мене комуністом, націоналістом, антисемітом, прибічником Чорної Мурахи* чи Росаса. Гадаю, з часом ми здобудемо право жити без держави. Я ніколи не приховував своїх поглядів, навіть у найважчі роки, але не дозволяв, аби вони позначалися на моїх літературних творах, хіба що тоді, коли мене до цього змусив запал Шестиденної війни. Писання — загадкова річ; наші судження є ефемерними, тож я погоджуюся радше з тезою Платона про Музу, аніж з По, який вважав — чи вдавав, що вважає, — що написання вірша є діянням розуму. Мене не перестає дивувати те, що класики сповідували романтичну тезу, а поет-романтик тримався класичної засади.

Окрім тексту, який дав назву цій книжці і є відверто похідним від останньої мандрівки Лемюеля Гуллівера, мої оповідання — якщо вдатися до модної нині термінології — є реалістичними. Гадаю, в них дотримано усіх умовностей жанру, не менш умовного, ніж інші, від якого ми скоро збудимося або й уже збудилися. Вони, як і належить, багаті на вигадані обставини, чудові приклади яких є в англосаксонській баладі про Молдон, датованій десятистим сторіччям, і в пізніших ісландських сагах. Два оповідання — не скажу які — написані в одному фантастичному ключі. Допитливий читач помітить певну внутрішню схожість. Деякі сюжети довго мене переслідують; я геть одноманітний.

Загальною фавбулою історії під назвою «Євангеліє від Марка», що є найкращою у збірці, я завдячую одному зі сновидінь Уго Родрігеса Мороні; боюсь, я зіпсував її змінами, які моя уява чи мій здоровий глузд вважали

---

* Чорна Мураха — псевдо Гільермо Ойоса (1837 — 1918), який був прототипом образу гаучо в аргентинській літературі (*тут і далі — примітки перекладача*).

доречними. Бо зрештою література — це не що інше, як керований сон.

Я зрікся несподіванок барокового стилю; а також тих, які часто-густо пропонує несподіваний фінал. Загалом я волів підготовляти очікування або здивування. Багато років я думав, що мені вдасться написати добру сторінку за допомогою варіацій і нововведень; тепер, коли мені виповнилося сімдесят, гадаю, я знайшов свій голос. Вербальні модифікації не зіпсують і не покращать те, що я диктую, хіба тоді, коли вони можуть облегшити важке речення чи зменшити пафос. Кожна мова є традицією, кожне слово — спільним символом, і всі зміни, які здатен привнести новатор, нічого не варті; згадаймо чудові, але часто нечитабельні твори Малларме або Джойса. Цілком можливо, що ці резонні резони є результатом втоми. Уже похилий вік навчив мене миритися з тим, що я Борхес.

Мені однаково байдуже як до «Словника Іспанської королівської академії» — dont chaque édition fait regretter la précédente*, за сумною оцінкою Поля Груссака, — так і до товстезних словників аргентинізмів. Усі вони, видані і по цей, і по той бік океану, схильні підкреслювати відмінності і роз'єднувати мову. У зв'язку з цим мені пригадується, як Роберто Арльту закинули незнання люнфардо і він відповів: «Я виріс у Вілья-Луро, серед убогих і лихих людей, і на правду не мав часу вчити такі речі». Бо й справді, люнфардо є літературним жартом, вигаданим складачами сайнете і танго, а мешканці передмість його не знають — хіба що їх просвітили грамплатівки.

Я розмістив свої оповідання на певній віддалі — і в часі, і в просторі. Так уява може працювати вільніше.

---

* Кожне видання якого змушує нас шкодувати за попереднім (фр.).

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.